kterou uskutečňuje víra, oživovaná láskou (5,2) dosahuje mnich pokory (5,1), jíž *Řehole* věnuje celou kapitolu (7). Takto se člověk stává stále podobnějším Kristu a dosahuje pravé seberealizace jakožto stvoření k obrazu a podobě Boha.
Poslušnosti učedníka musí korespondovat moudrost opata, který v klášteře zaujímá „postavení Krista“ (2,2; 63,13). Jeho postavu, vykreslenou zvláště ve druhé kapitole *Řehole* profilem duchovní krásy a náročného závazku, lze pokládat za Benediktův autoportrét, protože – jak píše sv. Řehoř Veliký – „Světec nemohl učit jinak než jak sám žil“ (*Dial.* II,36).
Benedikt označuje *Řeholi* za „minimum, načrtnuté jen pro začátek“ (73,8), ale ve skutečnosti nabízí užitečné ukazatele nejen mnichům, ale také všem těm, kteří hledají vedení na své pouti k Bohu. Svou uměřeností, lidskostí a střízlivým rozlišováním mezi tím, co je v duchovním životě podstatné a co je druhotné, si uchovala svou osvěcující sílu až dodnes. Pavel VI., který prohlásil 24.října 1964 svatého Benedikta patronem Evropy, tím chtěl vyslovit uznání podivuhodnému dílu Světce, které mělo prostřednictvím *Řehole* vliv na formaci evropské civilizace a kultury. Dnes, po století hluboce zraněném dvěma světovými válkami a po pádu velkých ideologií, jež se ukázaly být tragickými utopiemi, Evropa hledá vlastní identitu. K vytvoření nového a trvalého celku je zajisté třeba politických, ekonomických a právních nástrojů, ale je také třeba etické a duchovní obnovy, která čerpá z křesťanských kořenů kontinentu, jinak Evropu zrekonstruovat nepůjde. Bez této životní mízy je člověk vystaven nebezpečí, že podlehne starému pokušení chtít zachraňovat sebe samého – utopii, která různými způsoby přivodila v Evropě dvacátého století, jak na to poukázal papež Jan Pavel II., „bezprecedentní úpadek bolestných dějin lidstva“ (*Insegnamenti*, XIII/1, 1990, str.58). Hledejme i dnes pravý pokrok naslouchánim *Řeholi* svatého Benedikta jako světlu na naší cestě. Tento velký mnich zůstává pravým mistrem, v jehož škole se můžeme učit umění žít pravý humanismus.

11. 7. Slavnost sv. Benedikta, opata, patrona Evropy

Narodil se kolem roku 480 v Nursii (Norcia) ve středoitalské Umbrii. Po studiích v Římě odešel do hor, žil jako poustevník v jeskyni poblíž Subiaka a založil v okolí dvanáct malých klášterů. Po třech letech přesídlil se skupinou mnichů na Monte Cassino (529), založil tam klášter a sepsal řeholní pravidla. Jeho řehole se stala základem západního mnišství. Zemřel 21. března 547 na Monte Cassinu. Dnešní den slavili benediktini už od 8. století jako výročí přenesení jeho ostatků. Papež Pavel VI. ho 24. října 1964 prohlásil za patrona Evropy.

1. čtení

Z knihy Sirachovcovy Sir 45, 1-6

Byl milován Bohem i lidmi

Bůh dal vzejít Mojžíšovi, zbožnému muži, který našel přízeň v očích všech lidí a byl drahý Bohu i lidem - požehnaná buď památka na něj! Poctil ho slávou, kterou mají svatí a udělal ho mocným na postrach nepřátelům Na jeho slova způsobil divy, před králem ho podporoval, pro svůj lid mu dal přikázání a ukázal mu svou slávu. Posvětil ho pro jeho věrnost a oddanost a vyvolil ho ze všech lidí. Dal mu slyšet svůj hlas a uvedl ho do oblaku. Tváří v tvář mu dal přikázání, moudrý zákon života, aby naučil Jakuba smlouvě, Izraele svým ustanovením.

Zpěv po 1. čtení Sir 3, 1-2; Žl 33, 12

Slyšte, děti, o právech otce, a jednejte tak, abyste došly spásy.
* Neboť Pán chtěl, aby otec byl od dětí ctěn.
V. Pojďte, synové, a poslyšte mě, naučím vás bát se Pána.
* Neboť Pán chtěl …

2. čtení

Z Druhé knihy Dialogů od svatého Řehoře Velikého, papeže
(Dialogy II, kap. 2-3)

Jako zkypřená země, když se zbaví trní, vydával muž Boží bohatou úrodu ze setby ctností

Jednoho dne, když byl Benedikt sám, přiblížil se Pokušitel. Malý, černý pták, obecně zvaný kos, začal poletovat kolem jeho hlavy, dorážel mu na obličej s takovou dotěrností, že kdyby chtěl, mohl ho svatý muž chytit do ruky. Když však učinil znamení kříže,pták odletěl. Jakmile pták zmizel, přepadlo Benedikta tak silné pokušení, jaké tento svatý muž ještě nikdy nepocítil. Zlý duch mu před vnitřním zrakem předvedl ženu, kterou kdysi dávno viděl, a roznítil v duši Božího služebníka takový oheň touhy po její kráse, že ten už skoro nemohl ten plamen touhy ve svém srdci snést a pomýšlel na to ustoupit smyslnosti a opustit samotu. Tu se ho však náhle dotkla Boží milost a on se vzpamatoval. Když uviděl nablízku husté trnité křoví a kopřivy, svlékl oděv a nahý se vrhl do pichlavých trnů a pálících kopřiv; válel se v nich tak dlouho, že když vstal, byl zraněn po celém těle. Ranami na kůži vypálil rány v duši a změnil rozkoš v bolet. Přijal v spasitelném pokání vnější oheň a tím uhasil vnitřní nedovolený žár. Zvítězil nad hříchem tak, že jeden oheň přeměnil v jiný. Neboť od této chvíle bylo v něm zadušeno každé pokušení ke smyslnosti, jak později sám vyprávěl svým žákům.
Potom začali již mnozí opouštět svět a spěchali do jeho školy. Osvobozen od pokušení stal se právem učitelem ctnosti. Neboť když se zbavil pokušení, vydával muž Boží, jako zkypřená země, když se zbaví trní, bohatou úrodu ze setby ctnosti. Díky pověsti o jeho svatém životě, stalo se Benediktovo jméno známým.

Zpěv po 2. čtení Sir 2, 1-2.5
Synu, přicházíš-li sloužit Pánu, připrav se na pokušení. * Kroť své srdce a vytrvej, nedej se strhnout v době protivenství.
V. Vždyť zlato se tříbí v ohni a lidé milí Bohu v peci pokoření. * Kroť své srdce…

3. čtení

Z promluvy papeže Benedikta XVI. na generální audienci 9. dubna 2008

Pohledem na Boha pochopil realitu člověka a jeho poslání

V celé své druhé knize *Dialogů* nám sv. Řehoř Veliký ukazuje, jak byl život svatého Benedikta ponořen do ovzduší modlitby, nosného základu jeho existence. Bez modlitby neexistuje zkušenost Boha. Benediktova spiritualita však nebyla niternost kladená mimo realitu. V neklidu a zmatcích své doby Benedikt žil před Božím zrakem a právě tím nikdy neztratil ze zřetele povinnosti každodenního života i člověka s jeho konkrétními potřebami. Pohledem na Boha pochopil realitu člověka a jeho poslání. Ve své *Řeholi* označil mnišský život za „školu služby Pánu“ (*Prol*. 45) a žádal své mnichy, aby „nic nemělo přednost před božským oficiem” (tedy liturgií hodin či breviářem) (43,3). Zdůrazňuje však, že modlitba je v první řadě úkonem naslouchání (*Prol*. 9-11), které se má potom vyjadřovat konkrétní činností. „Pán očekává, že každý den odpovíme skutky na jeho svaté učení“, říká Benedikt (*Prol*. 35). Život mnicha se tak stává plodnou symbiózou činnosti a kontemplace, „aby byl ve všem oslavován Bůh“ (57,9). Na rozdíl od snadné a egocentrické seberealizace, jež je dnes často vychvalována, je prvním a neodmyslitelným závazkem učedníka svatého Benedikta upřímné hledání Boha (58,7) na cestě vyšlapané pokorným a poslušným Kristem (5,13) k lásce, před níž nesmí ničemu dát přednost (4,21; 72,11) a právě tak - ve službě druhému – stane se člověkem služby a pokoje. Uplatňováním poslušnosti,